

Netwerkbedrijven

Blootstelling aan asbest in ruimtes die onderdeel zijn van het energie transport- en distributienet

Versie: 15 november 2015, update 7 juni 2017, 2^e update 31 oktober 2017, 3^e update 12 november 2020

Risico: blootstelling aan asbest in ruimtes die onderdeel zijn van het energie transport- en distributie net

Beschrijving: Asbestvezels kunnen ongemerkt worden ingeademd en in de longen achterblijven. Dit kan ernstige longziekten veroorzaken.

Algemeen:

- Asbestverdachte materialen mag je nooit be- of verwerken.
- Indien gesproken wordt over een Asbestdeskundige, wordt bedoeld een door de eigen organisatie aangewezen deskundig persoon.
- Betreden van een ruimte E of G dient altijd te gebeuren conform betredingsmatrix, zie bijlage 1
- Asbest-LMRA dient altijd bij betreding plaats te vinden, zie bijlage 3

Er wordt onderscheid gemaakt in **“beperkte werkzaamheden (Elektrotechnisch & Gastechnisch)”** en alle overige werkzaamheden.

Beperkte werkzaamheden (E&G)	Elektriciteit	Gas
Bedieningshandelingen	x	x
Aarding aanbrengen en verwijderen	x	
Blokkeringen aanbrengen en verwijderen	x	x
Resetten / uitlezen van beveiligingen	x	x
Vaststellen spanningsloosheid / gasdruk	x	x
Visueel beoordelen situatie of ruimte	x	X
Aansluiten noodstroomaggregaat	x	
Meteropname	x	X
Controle / ijking van KB en EVHI (door Meetbedrijf)		X
Het oplossen van storingen met voorgaande handelingen	x	X

“Overige werkzaamheden” zijn alle werkzaamheden die niet onder **“beperkte werkzaamheden (E&G)”** vallen.

Maatregelen medewerker

- “Beperkte werkzaamheden”
 - Raadpleeg de informatie van de uitgevoerde asbestinventarisatie of stel de asbest status vast op basis van de aangegeven kleurcodering.
 - Is de ruimte geïnventariseerd, voer een asbest-LMRA uit (zie bijlage 3) en stel vast of de status van de asbestbronnen overeenkomt met de status zoals vastgelegd in de asbestinventarisatie.

- Neem bij afwijkingen direct contact op met een asbestdeskundige.
 - Is de ruimte nog niet geïnventariseerd stel dan met de asbest-LMRA vast of er wel of geen asbestrisico is en handel daarnaar (zie bijlage 3).
 - Je mag “beperkte werkzaamheden” uitvoeren als de ruimte groen of geel is aangeduid of als je met je LMRA beoordeeld hebt dat er geen asbestrisico is.
In ruimtes met status oranje of rood mag je beperkte werkzaamheden (E&G) alleen uitvoeren met gebruikmaking van de asbest PBM’s zoals aangegeven in de betredingsmatrix (zie bijlage 1) en conform de aan- en uitkleedinstructie (zie bijlage 4).
- “Overige werkzaamheden”:
 - Je mag overige werkzaamheden in ruimtes van voor 1 januari 1995 alleen uitvoeren indien van die ruimtes de asbeststatus is bepaald en de ruimte als groen of geel is aangeduid.
 - Stel met de asbest-LMRA (zie bijlage 3) vast of de status van de asbestbronnen overeenkomt met die vastgelegd in de asbestinventarisatie.
 - Neem bij afwijkingen direct contact op met de asbestdeskundige.
 - Je mag in een ruimte met asbeststatus oranje overige werkzaamheden alleen met aantoonbare toestemming van een asbestdeskundige uitvoeren.
 - In ruimtes met asbeststatus rood mogen geen overige werkzaamheden worden uitgevoerd.
- Betreding van een oranje of rode ruimte
 - Zorg dat je de noodzakelijke asbest PBM’s en overige middelen (afvalzakken, doekjes, tape, plantenspuit met water) hebt die passen bij de status van de ruimte en de voorgenomen handelingen conform de betredingsmatrix (zie bijlage 1).
 - Trek je asbest PBM’s aan volgens de aan- en uitkleed instructie van bijlage 4.

Tijdens het werk

- Je mag alleen asbestbronnen verwijderen die zijn opgenomen in het [asbestbronnenboek](#) wanneer deze bronnen in risicoklasse laag vallen. Verwijdering gebeurt conform de in het bronnenboek vermelde werkinstructie.
- Beschadig je tijdens het werk per ongeluk een asbest(verdachte) bron of kom je een asbest(verdachte) bron tegen die je met een hoog risico inschat (asbest-LMRA):
 - Onderbreek dan de werkzaamheden,
 - zorg dat iedereen veilig de ruimte verlaat (zie “na afloop en bij onderbreking”),
 - sluit de ruimte af,
 - neem direct contact op met je asbestdeskundige en stem af of en zo ja hoe je de werkzaamheden mag voortzetten.

Na afloop en bij onderbreking

- Indien je een als “Rood” of “Oranje” of als asbest onveilige geclassificeerde ruimte verlaat:
 - Maak het gereedschap, voor het sluiten/verlaten van de ruimte, schoon met vochtige doekjes (afval in afvalzak asbest) of laat het gereedschap in de ruimte achter. Leg het gereedschap na het schoonmaken buiten de ruimte om nieuwe besmetting te voorkomen.

- Trek zo dicht mogelijk op de grens oranje/rode ruimte de asbest PBM's uit volgens de aan- en uitkleed instructie waarbij gebruikte wegwerp PBM's e.d. in afvalzak asbest gaan (zie bijlage 4).
- Schrijf op de buitenste asbest afvalzak de datum, adres, plaats en locatiecode.
- Indien je bronnen verwijderd hebt leg dit vast.
- Laat de asbest afvalzakken niet achter op de werkplek maar lever ze zo spoedig mogelijk in bij een (intern) verzamelpunt.

Maatregelen organisatie

- Bepaal van ruimtes gebouwd voor 1 januari 1995 of met installaties van voor 1 januari 1995 de asbeststatus op basis van een asbestinventarisatie en risicobeoordeling, zie bijlage 2. Deze inventarisatie wordt uitgevoerd door bedrijven in het bezit van procescertificaat asbestinventarisatie of door eigen daartoe opgeleide medewerkers (Werkverantwoordelijke asbest (WVA)/GAI, voorheen DTAN/DIA).
- Neem ruimtes die geïnventariseerd zijn als asbesthoudend op in een asbestbeheerprogramma.
- Zorg dat geregistreerd wordt in welke ruimten asbest aanwezig is en zorg dat deze informatie beschikbaar is voor de betrokken werknemers.
- Zorg dat asbest in een ruimte geïnventariseerd is voor dat asbest uit een ruimte verwijderd wordt.
- Laat asbestbronnen die vallen in asbest risicoklasse laag of 1 verwijderen door een bedrijf in het bezit van een Procescertificaat Asbestverwijdering of door eigen daarvoor geïnstrueerd personeel volgens een (gevalideerde)werkinstructie.
- Laat asbestbronnen die vallen in asbest risicoklasse 2 en 2A verwijderen door een bedrijf in het bezit van een Procescertificaat Asbestverwijdering op basis van een asbestinventarisatie uitgevoerd door een bedrijf in het bezit van een Procescertificaat Asbestinventarisatie.
- Zorg dat bij verwijdering van asbest de noodzakelijke vergunningen aanwezig zijn en aan- en afmeldingen naar bevoegd gezag zijn gedaan.
- Zorg dat "overige werkzaamheden" alleen uitgevoerd worden in ruimtes geclassificeerd als asbest vrij (groen) of asbest veilig (geel).
- Zorg dat er beleid is om ruimtes met een asbeststatus onveilig midden (oranje) of onveilig hoog(rood) naar een asbeststatus groen (asbest vrij) of geel (asbest veilig) te krijgen.
- Bij de uitvoering van werkzaamheden vindt toezicht en controle plaats volgens hetgeen is vastgelegd in de BEI LS/MSHS en VIAG en volgens de hiërarchische lijn.
- Zorg dat medewerkers die met asbest in aanraking kunnen worden opgeleid, en dus bekend zijn met de gevaren van asbest en herhaal dit regelmatig (herhalingsfrequentie 3 jaar).
- In de opleiding dienen minimaal de volgende onderwerpen aan de orde te komen:
 - asbestherkenning
 - asbest wet en regelgeving
 - arbeidshygiëne, PBM en decontaminatie procedure.
- Zorg dat personen die ruimtes betreden geïnventariseerd als "oranje" en "rood" geïnstrueerd en getraind zijn in het gebruik van noodzakelijke asbest PBM's in combinatie met de decontaminatieprocedure en herhaal dit regelmatig.
- Laat in geval van dringende niet uit te stellen werkzaamheden in een ruimte met asbeststatus "oranje" (of rood), voorafgaande aan de werkzaamheden, asbestdeskundige vaststellen of en met welke maatregelen die werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden.

- Zorg dat binnen de organisatie de asbestdeskundigen beschikbaar zijn. Dit zijn personen die risico's kunnen inschatten en maatregelen kunnen beoordelen op het gebied van de discipline waar de werkzaamheden worden uitgevoerd (bijv. veiligheidskundige) en daarbij ook de risico's van de aanwezige asbesthoudende componenten (bijvoorbeeld Werkverantwoordelijke asbest (WVA)/GAI, voorheen DTAN/DIA) kunnen inschatten. De asbestdeskundige is niet direct betrokken bij de uitvoerende werkzaamheden.
- In de auditprogramma's van de Netwerkbedrijven zijn de beheersmaatregelen op het gebied van asbest een vast onderdeel.

Info arbodeskundigen

Brancheafspraken

- Er wordt naar gestreefd om voor 1 januari 2024 alle betreedbare ruimtes gebouwd voor 1 januari 1995 of met installaties van voor 1 januari 1995 geïnventariseerd te hebben en asbestveilig (asbeststatus groen of geel) te hebben gemaakt.

Verwijzingen naar wet- en regelgeving, normen en richtlijnen

Arbeidsomstandighedenbesluit

- Hoofdstuk 4
- Specifiek Afdeling 5 Aanvullende voorschriften asbest
- Specifiek Artikel 4.54b Uitzonderingen asbestinventarisatie

Normen

- NEN-EN 689 Werkplekatmosfeer - Leidraad voor de beoordeling van de blootstelling bij inademing van chemische stoffen voor de vergelijking met de grenswaarden en de meetstrategie
- NEN 2991 – lucht – bepaling van de asbestconcentraties in de binnenlucht en risicobeoordeling rondom bouwwerken, constructies of objecten waarbij asbesthoudende materialen zijn verwerkt

Hulpmiddelen

- Melding asbestverwijderingswerk aan Inspectie SZW:
<https://meldingen.inspectieszw.nl/DigitaleDienst.WebApp/?redirectAI=true>
- Asbest LMRA Zie bijlage 3
- Aan- en uitkleedprocedure zie bijlage 4
- Validatieprotocol Netwerkbedrijven
- Bronnenboek netwerkbedrijven (www.bronnenboek.nl)
- Gevalideerde werkinstructies

Activiteiten met dit risico

Elektra

Werken in bedrijfsruimten (zonder SF₆ installatie)

- Gebouwen onderhouden
- Inspecties uitvoeren
- Installaties aanleggen en onderhouden

- Installaties en gebouwen schoonmaken
- Kabels leggen
- Metingen uitvoeren
- Schakelhandelingen uitvoeren
- Storingen verhelpen

Werken in bedrijfsruimten met SF₆ gevulde installatie

- Gebouwen onderhouden
- Inspecties uitvoeren
- Installaties aanleggen en onderhouden
- Installaties en gebouwen schoonmaken
- Kabels leggen
- Metingen uitvoeren
- Schakelhandelingen uitvoeren
- Storingen verhelpen
- Werken aan secundaire installaties

Schakelhandelingen

- Schakelen gesloten installaties met SF₆
- Schakelen gesloten installaties zonder SF₆
- Schakelen LS mespatronen
- Schakelen open installaties

Gas

Werken in bedrijfsruimten

- Bedieningshandelingen uitvoeren
- Gebouwen onderhouden
- Inspecties uitvoeren
- Installaties aanleggen en onderhouden
- Installaties en gebouwen schoonmaken
- Metingen uitvoeren
- Storingen verhelpen

Bedieningshandelingen

- Afsluiters in gebouwen bedienen

Warmte

Werken in bedrijfsruimten

- Bedieningshandelingen uitvoeren
- Gebouwen onderhouden
- Inspecties uitvoeren
- Installaties aanleggen en onderhouden
- Installaties en gebouwen schoonmaken
- Metingen uitvoeren
- Storingen verhelpen
- HT-installatie in een station uit en in bedrijf nemen
- MT-installatie in een station uit en in bedrijf nemen

Bedieningshandelingen

- Afsluiters in gebouwen bedienen